

DAGENS FRÅGOR

KDS — en splittringsrisk

Vi har inför det förestående valet begåvats med ett nytt politiskt parti, KDS. Var partiet i själva verket står är det väl ingen som vet ännu, allra minst initiativtagarna från vilka enbart motstridiga uppgifter hörs. Den stora frågan är väl också vem som egentligen är partiledare, Birger Ekstedt eller Lewi Pethrus. Utåt syns den förre men som mannen bakom det hela betraktas allmänt den senare. Alla viktigare förhandlingar anförtros också åt herr Pethrus. Ekstedt med sitt högerförflutna torde med en viss rätt uppfattas i vart fall som borgerlig; av somliga anses han t. o. m. ligga alltför långt ut på högerkanten liksom vissa av medkombattanterna inom den nya partibildningen. Pethrus å andra sidan har förklarat, att han vid vissa tidpunkter under sitt långa liv röstat med samtliga politiska partier med undantag av kommunisterna, men av hans uttalanden framgår också att hans hjärta främst varit hos socialdemokraterna. Som en sammanfattning, måhända, av hans politiska gärning, vari också — låt vara tidigare — ingår ett fördömande av varje sammanblandning mellan kristendom och politik, torde man kanske se deklARATIONEN, att KDS är varken borgerligt eller socialistiskt (sic!). Herr Pethrus brukar emfatiskt förkunna, att han likväl ej kan godta marxister. Huruvida han betraktar socialdemokraterna som marxister, är dock en fråga som ännu ej fått sitt svar.

Många hyser otvivelaktigt med en viss rätt allmän sympati för det djupare i KDS förkunnelse. I denna ligger närmast en protest mot den allmänna radikala förflackningen. Därifrån är emellertid steget långt till att ge sitt stöd åt det nya partiet. För alla och envar borde det vara uppenbart, att det är den socialdemokratiska regeringen som bär huvudansvaret för det åsidosättande av högre värden som skett i landet, låt vara att vissa radikala kretsar inom främst folkpartiet gjort sitt till. Det senaste exemplet, ett bland oändligt många, är regeringens vägran att nu bevilja statsstöd till den av pingströrelsen sedan mer än tjugo år med stor offervillighet bedrivna folkhögskolan i Kaggeholm. I stället såg socialdemokratien om sitt eget hus — den nystartade folkhögskolan i LO-regi, Åkers Runö, beviljades stick i stäv mot skolöverstyrelsens rekommendationer det åtrådda statsstödet. Socialdemokratiens negativism gentemot alla rörelser, som uppbärs av kristna värderingar är alltså väldokumenterad vid det här laget.

Inom högerpartiet har de kristna grupperna alltid haft stort inflytande. Och även om högerpartiet långt ifrån enbart består av s. k. bekännelsetrogna, skall det likväl sägas, att dessa andra i sin allmänt politiskt konservativa övertygelse — av hänsyn till tradition och respekt — alltid ställt sig positiva till de kristna värdenas betydelse. Däremot, och det länder högerpartiet till stor heder, har man

alltid vägrat att framträda med anspråk på att vara ett speciellt kristet parti, förmer än andra. En sådan förmätenhet, har det ansetts skulle lätt kunna få motsatt effekt än den åsyftade. Och visst är, att den kristna gruppen inom riksdagen, omfattande en tredjedel av riksdagsledamöterna, haft och har ett stort inflytande, som vida överstiger de få mandat som KDS till äventyrs skulle kunna eröva i striden på det politiska fältet.

Överhuvud vill det synas som om KDS i hög grad skulle motverka sina egna syften. Läget i svensk politik är så labilt, att det blott behövs några få tusen röster för att den politiska situationen skall vara helt omkastad. KDS, som uppenbarligen främst hoppas på att dra till sig borgerliga väljare, riskerar i den marginalsituation, som vi befinner oss i, att göra sina sympatisörer en verklig björntjänst. I stället för att med kraft arbeta på en borgerlig samverkan väljer kretsarna bakom KDS att uppträda som en splittrare med goda utsikter att beröva de borgerliga partierna så många marginalröster, att socialdemokraternas fortsatta regeringsinnehav definitivt tryggas.

KDS ställer upp till val i 16 valkretsar enligt pressuppgifter. Någon som helst mandatchans anser man sig, enligt hr Ekstedt, blott ha i sex valkretsar, nämligen i rangordning: Stockholms stad, Stockholms län, Östergötland, Örebro, Jönköpings och Kopparbergs län. På alla andra ställen går man med berätt mod ut i avsikt att eröva tillräckligt många marginalröster för att trygga socialdemokraternas ställning. Pondera, att KDS hetaste önskningsår går i uppfyllelse: 6 mandat, till stor del erövrade på de borgerliga partiernas bekostnad. Vad blir det politiska resultatet?

Men det är stor risk för att KDS inte ens går i land med att uppnå de

sex mandat, man tror sig ha en chans att vinna. Ja, det kan t. o. m. sägas vara i hög grad överraskande, om man skulle gå i land med den uppgiften. De opinionsundersökningar, som företagits, visar en kraftig nedgång för KDS. I juni—juli hade dess röstandel sjunkit från tidigare 1,5 % till 0,9 %. Det räcker sannerligen inte till mandat. Och detta var ändå, innan valrörelsen satt i gång på allvar.

Men vilka negativa resultat kan KDS uppnå? Ser man främst på Stockholms stad ligger högerpartiet ytterligt nära att behålla det mandat, som på 1962 års valsiffror skulle ha gått förlorat till socialdemokraterna. Knappt 700 röster är tillräckligt under förutsättning av socialdemokratiskt stillastående. KDS uppträdande kan emellertid förändra bilden och genom att ta något tusental röster från högerpartiet och några hundra från socialdemokraterna ger man kommunisterna en god chans att ta de 1.850 röster som erfordras för ytterligare ett mandat.

Än mera flagrant är detta förhållande i Stockholms län, där högerpartiet blott behöver förlora 1.560 röster eller kommunisterna vinna 410 röster, jämfört med 1962, för att ett nytt högermandat i stället skall hamna hos Moskvafilialen!

I Östergötland är det främst folkpartiet och centerpartiet som slåss om sista mandatet. KDS uppträdande på arenan torde från borgerlig synpunkt göra vare sig från eller till. Detta är ej heller fallet i Jönköpings län, där KDS är ute efter ett folktopartimandat i första hand. I Örebro och Kopparbergs län åter strävar KDS främst att eröva högermandaten. I Västernorrland kan KDS, ehuru riskerna är mindre, liksom i de båda Stockholmsvalkretsarna hjälpa in en kommunist på högerpartiets bekostnad. I Västerbotten ger man på motsvarande sätt

sin hjälp åt socialdemokraterna att erövra ett folkpartimandat.

Som synes har KDS sin udd främst riktad mot de borgerliga partierna och särskilt mot högerpartiet. Blind för riskerna, är man till och med beredd att ge en indirekt hjälp till kommunisterna i några fall. Detta är något som KDS eventuella sympatisörer bör ha klart för sig. Och det är något som kanske dömer KDS än mera än den omständigheten, att man inte har och uppenbarligen sätter en ära i att inte ha ett konkret utformat handlingsprogram. Betecknande är det svar, som vid ett KDS-möte lämnades en frågvis, som undrade hur KDS tänkte lösa bostadskrisen. Svaret löd: »Där Gud har makten råder ingen bostadsbrist.» Sunt förnuft brukar stundom betecknas som en gudagåva. Uppenbarligen saknar KDS och dess initiativtagare mycket av den sorten.

Kollektivanslutningen och storavdelningarna

Kollektivanslutningen, som är det påtagligaste uttrycket för sambandet mellan fackföreningsrörelsen och det socialdemokratiska partiet, torde med rätta vara en av de mest omdiskuterade företeelserna inom SAP. Någon förändring till det bättre är dock knappast att vänta, och detta sannolikt av främst fyra skäl. För det första skulle det kunna uppfattas som en svaghet att ge efter på denna punkt för kritiken från borgerligt håll. Samtidigt hänvisar man till de historiska banden mellan SAP och fackföreningsrörelsen. För det andra skulle det troligen kraftiga bortfallet av medlemmar vid en övergång till individuellt medlemskap inte se bra ut. För det tredje, och det kanske är det viktigaste, skulle kollektivanslutning-

ens slopande också medföra ett avsevärt inkomstbortfall för partiet, även om medlemsavgifterna hålls relativt låga för att undvika missnöje och att alltför många begagnar sin reservationsrätt. För det fjärde skulle ett avskaffande av kollektivanslutningen kunna leda till att de direkta relationerna till fackföreningsrörelsen försvagades, samtidigt som partiet skulle bli än mera ekonomiskt beroende av fackföreningsrörelsen.

Vad gäller reservationsrätten är denna i många fall en chimär. Det är ofta förenat med vissa tekniska svårigheter att utnyttja den. Dessutom kräver ett öppet deklarerande av annan politisk åskådning än den socialdemokratiska i en i övrigt ganska homogen miljö ett visst moraliskt mod. Därför svarar helt säkert inte det antal som faktiskt utnyttjar sin reservationsrätt mot det antal, som totalt — av de kollektivanslutna — ställer sig främmande till socialdemokratien. Mot den bakgrunden är det ganska imponerande, att c:a 65.000 enligt uppgift utnyttjar sin reservationsrätt dvs. ungefär 10 procent av medlemmarna i de kollektivanslutna avdelningarna.

Den omläggning till storavdelningar som för närvarande pågår inom LO-förbunden är av stort intresse från politisk synpunkt. Med tanke på den mycket bristfälliga aktivitet som råder bland fackföreningsmedlemmarna och med hänsyn till den politiska enhetlighet, som åtminstone till det yttre är rådande inom fackföreningsrörelsen innebär omläggningen ökade möjligheter till stöd åt socialdemokratien, finansiellt i första hand men även personellt i beaktande av de nya ombudsmannatjänster som inrättas för storavdelningarna. Det blir fråga om ytterligare ett mellanled som får möjligheter till påverkan i olika situationer.

Om storavdelningar inrättas i samtliga fackförbund, vilket kan väntas ske, skulle det innebära, att LO — med en proportion jämförbar med nedminskningen av antalet avdelningar inom Handels-, Byggnads- och Träindustriarbetareförbunden — till sist kommer att ha omkring 1.000 storavdelningar, att jämföras med drygt 6.000 avdelningar i dag och nära 9.000 år 1952.

Storavdelningarnas tillkomst aktualiserar nya frågeställningar också beträffande kollektivanslutningen. Medlemmarnas aktivitet är ringa redan nu och något större intresse gör sig inte gällande för ens sådana avdelningsmöten, som beslutar om kollektivanslutning till SAP, många gånger dock kanske beroende på att den punkten tas upp så diskret som möjligt på föredragningslistan. Som exempel kan nämnas att 1962 tvångsanslöt 130 medlemmar i Metalls avd. 170, Uddevalla, de övriga c:a 3.300 medlemmarna i fackföreningen till SAP, vilket för övrigt föranledde hr Erlander att sända avdelningen följande telegram: »Vi ser i ert beslut om anslutning till vårt parti ett uttryck för en fruktbringande solidaritetskänsla och för förståelsen för det intima sambandet mellan den fackliga och politiska arbetarrörelsen.» Samma år tvångsanslöt i Hallsberg 838 av järnvägsmannaförbundets medlemmar i avdelningen. 30 medlemmar var närvarande; av dessa röstade 19 för och 11 emot!

Docent Ingemar Lindblad kommer i sin gradualavhandling »Svenska Kommunalarbetareförbundet 1910—1960» fram till en generell slutsats beträffande relationen mellan avdelningarnas storlek och de enskilda medlemmarnas aktivitet, som har sitt stora intresse i samband med omorganisationen till storavdelningar. »Nackdelarna med stora avdelningar», an-

för Lindblad, »gäller främst medlemmarnas aktivitet och kontakt med ledningen. Ju större en avdelning blir, desto mindre andel av medlemmarna söker sig till mötena och blir i tillfälle att delta i val och andra beslut. De personliga kontakterna mellan ledare och medlemmar försvåras likaledes. I mycket stora avdelningar inom yrkesgrupper som i och för sig visar låg aktivitet kan den andel av medlemmarna som deltar i enskilda möten vara mycket liten. De minsta avdelningarna hålls däremot samman av den personliga bekantskapen mellan flertalet medlemmar, och till de anspråkslösa sammanträdena kommer nästan alla. Fackföreningen är för medlemmarna i de små avdelningarna inte en avlägsen och opersonlig institution, utan bildar en kamratkrets som sammanfaller med arbetsplatsens krets.»

De enskilda medlemmarnas aktivitet blir knappast större i storavdelningarna. Långa resor kan leda till att närvarofrekvensen vid avdelningsmötena sjunker ytterligare, vilket i sin tur underlättar sådana aktioner som kollektivanslutning. Ett exempel härpå har anförts från Metalls storavdelning i Kramfors, där det krävdes att en medlem skulle åka 20 mil för att tala mot kollektivanslutningen. I Handelsanställdas förbund har man dessutom tydligen gått så långt, att man låter storavdelningarnas representantskap fatta beslut om kollektivanslutning. Den enskilde medlemmen har alltså inte ens rätt att göra sin röst hörd, då det gäller ett beslut om hans politiska tillhörighet. Man vill bara undra, om de kollektivanslutna i storavdelningarna liksom i Stockholms arbetarekommun bara kommer att tillerkännas en femtedels röst i jämförelse med de individuellt anslutna — detta förfarande i Stockholm brukar ju motiveras med hänvisning

till de kollektivanslutnas stora numerär.

Facklig demokrati innebär uppenbarligen inte något fördjupande av demokratin inom fackföreningsrörelsen. Resultatet av storavdelningarna blir uppenbarligen att den enskilde får allt mindre att säga till om, medan funktionärsväldet blir ytterligare förstärkt. Men det kanske är dit man vill komma. Och på köpet får SAP genom kollektivanslutningen av storavdelningarna ett väsentligt större antal medlemmar än nu. Kollektivanslutningen har hittills ansetts vara främst en tätortsföreteelse — mindre avdelningar på landsbygden har ofta visat en viss obenägenhet att tvångsansluta sina medlemmar till SAP. Genom omläggningen till storavdelningar kan en sådan »individualism» lättare elimineras. Och självfallet får SAP en avsevärt ökad ekonomisk styrka i takt med att antalet kollektivanslutna stiger. Sannerligen, man förstår att det socialdemokratiska partiet med ledningen i spetsen gnuggar händerna av förtjusning över den "förändringens vind" som blåser inom fackföreningsrörelsen.

Men vad säger de enskilda fackföreningsmedlemmarna om intensifierad kollektivanslutning och ökade anslag till det socialdemokratiska partiet? Sannolikt är de inte särskilt förtjusta. Docent Ingemar Lindblad redovisade i sin ovan citerade avhandling också resultatet av en undersökning om medlemmarnas inställning till kollektivanslutning och ekonomiska bidrag till socialdemokratien. Det visade sig, att endast 43 % accepterade dessa företeelser, 15 % ställde sig tveksamma, medan 30 % vände sig emot såväl anslutningen som bidragen. Det förtjänar också påpekas, att missnöjet var störst bland de yngre åldersgrupperna. Men de får väl uppfstras att tänka »rätt»!

Popularisering av modern historia

Ämnen ur modern historia är populära i tidningar och tidskrifter. Till och med veckopressen ägnar gärna utrymme åt dem, särskilt när jämna år förflutit sedan någon viktigare händelse.

Naturligtvis kan man icke begära alltför stor noggrannhet i dessa artiklar. Ofta får man vara tacksam, om de icke är alltför missvisande. Men när populariseringsuppgiften sköts av historiker av facket måste man ha rättighet att kräva både en någorlunda riktigt avvägd skildring och korrekta detaljupplysningar. Tyvärr visar det sig gång efter annan, när en populariserande artikel signerats Sven Ulric Palme, att det icke behöver vara fallet. Det senaste exemplet är den artikel, som betitlats "Ett år att minnas — nu var det 1914" i Allers den 26 juli.

Redan från början är tongångarna chronschougiska. "Tyskarna kände sig mäktiga. Men samtidigt tyckte de att det var obehagligt att sitta så där i mitten, med det starka Frankrike på ena sidan och det starka Ryssland på andra sidan. De kom på den förfärliga tanken att de borde ta ledningen i världen. Till att börja med skulle de ta för sig i Europa."

Professor Palme skildrar tyskarnas bundsförvant kejsardömet Österrike (som korrekt borde ha fått heta Österrike-Ungern) på följande sätt:

"Vad som gjorde kejsardömet Österrike svagt och söndrigt (!) var främst att en stor del av de underlydande folken talade slaviskt språk och var gripna av slavisk nationalism. Dit hörde t. ex. kroaterna och slavonserna i den del av det österrikiska väldet som nu ingår i Jugoslavien samt sydslaverna i Bosnien och Herzegovina. Detta slaviska folk ville slå sig ihop med serberna till ett stort slaviskt rike."

Det senare är ett mycket diskutabelt påstående. Men låt oss nöja oss med

konstaterandet, att *sydslaver* är en beteckning för de slaviska folk söder om Österrike, Ungern och Rumänien, som talar antingen bulgariska, macedoniska dialekter, slovenska eller serbo-kroatiska. Det sistnämnda språket talas av tre stammar — kroaterna, nästan alla katolska, serberna, nästan alla grekisk-ortodoxa, och slutligen muhammedanerna (de flesta i Bosnien-Herzegovina), som intagit ett slags mellanställning mellan de två andra. Av de sydslaviska folken var vid krigsutbrottet 1914 bulgarerna helt utanför Österrike och serbernas majoritet förenad i kungariket Serbien. En betydande serbisk minoritet fanns i södra Ungern, i Bosnien-Herzegovina och Kroatien-Slavonien (av vilket namn professor Palme raskt skapar det obefintliga folket "slavonerna"). Inom den österrikiska monarkin fanns så alla kroater och slovener.

Professor Palme avslutar sin presentation av Österrike med orden: "Till saken hör att de slaviska tjeckerna i Böhmen också levde i stark motsättning mot den tyska överklassen i landet." För det första bodde tjecker ej blott i Böhmen utan i Mähren och österrikiska Schlesien (slovakerna i Ungern är helt borta i sammanhanget), för det andra utgjorde de tysktalande omkring en *tredjedel* av befolkningen och hade ungefär samma sociala struktur som tjeckerna.

Men bättre blir det icke, när Palme kommer in på Ryssland. "Redan 1905 hade det förekommit en blodig revolution som man hade haft svårt att krossa. Det ryska kejsardömet prestige var också undergrävd av militära nederlag i kriget med Japan. För att klara sig hade ryssarna nu ingått en allians med Frankrike." Det är en märklig historisk nyupptäckt — andra personer har trots att den fransk-ryska alliansen härstammade från 1893—94.

Det kan nog diskuteras, om England

och Frankrike "hade slutit ett slags förbund för att hindra Tyskland att börja krig — eller för att vinna kriget om det inte kunde hindras". Men låt oss icke vara för noga. Låt oss också hoppa över skildringen av vad som hände i Sarajevo 1914, ehuru det skulle vara intressant att få höra litet mer om varför det är "troligt", att regeringen i Serbien "direkt stod bakom attentatet". Intresserade kan hänvisas till Vladimir Dedijers artikel om "Sarajevo Fifty Years After" i *Foreign Affairs* juli 1964. Låt oss icke heller undra alltför mycket, hur en professor i historia kan tillåta formuleringar som "Deras (det vill säga tyskarnas) allierade, det österrikiska kejsardömet, styckades i små nationalstater: Tjeckoslovakiet, Polen, Jugoslavien osv."

Ty det väsentliga är, att den fackman, han må så vara atomfysiker, medicinare eller historiker, som skriver om sina ämnen, har en självklar skyldighet att ge en korrekt framställning, även när det sker i populariserad form. Ingen begär samma stringens som i ett fackorgan. Men det är en förolämpning mot både tidning och publik att göra sig så liten möda som professor Palme gjort gång efter annan. Det bidrager naturligtvis ej att öka hans eget anseende. Litet var börjar misstänka, att vad man tagit för avsiktlig nonchalans *kan* vara ren och skär okunnighet.

Kongo och Tshombe

Sällan torde kritikerna så snabbt ha blivit så sannspådda som i fråga om FN:s aktioner i Kongo. Då FN första gången åsidosatte tidigare löften till den dåvarande president Tshombe i vad som betecknades som »utbrytareprovinsen» Katanga att inte

blanda sig i landets inre konflikter, röntes detta kritik endast i några få pressorgan i Sverige, bland dem Sv.T., samt av den s. k. Katangakommittén. Vid FN:s andra och tredje anfallskrig mot Katanga, särskilt det sista, rådde det en klar skepsis och i många fall direkt negativ inställning till FN-aktionen på många håll inom den borgerliga pressen. Men även denna gång gisslades de som vågade opponera hårt av de kretsar, som så gärna bidrog till att främja den allmänna FN-hysterien.

Nu torde eftertankens kränka blekhet ha gjort sig gällande bland de flesta s. k. opinionsförmedlarna i landet. Illusionerna är borta, man vet inte längre vad man skall tycka och tro. Den av så många förkättrade Moise Tshombe, »separatistledaren» och »kolonialistagenten», har lyckats med vad han förvisso icke aspirerade på tidigare, nämligen att bli hela republiken Kongos premiärminister. Så sent som för några månader sedan ondgjorde sig FN:s generalsekreterare U Thant över de katangesiska gendarmer, som alljämt underkastades fortsatt utbildning i Angola, och i dag är läget helt förändrat. Förhoppningarna knyts i stället till det forna Katangagendarmeriet, den enda trupp-enhet i Kongo som visat sig besitta någon form av stridsmoral och förmåga att upprätthålla ordningen. Ja, frågan är väl om inte Tshombe blev premiärminister just tack vare att han kunde förfoga över sina forna gendarmer i kampen mot de kommunist-understödda rebellstyrkorna under Gaston Soumaliot.

Det finns nu all anledning att fråga till vad nytta FN-insatsen i Kongo varit och då speciellt de tre anfallskrigen mot Katanga. I pengar har aktionen kostat två miljarder kronor och 202 FN-soldater, däribland flera svenskar, har fått sätta livet till. Några

bättre förhållanden har FN knappast mäktat åstadkomma. Tvärtom, när den sista FN-kontingenten i sommar lämnade Kongo, rådde kaos och anarki. De av Kommunist-Kina understödda rebellerna befann sig på kraftig framryckning, ANC — nationalarmén — sviktade i betänkliga avseenden, och den rikaste delen av landet, Katanga, var genom FN:s försorg utarmad och delvis förrödd av striderna. En stor del av ansvaret för det inträffade måste bäras av USA. Det borde för den ansvariga amerikanska ledningen på ett tidigt stadium ha stått klart, att Gizenga, tvärtemot vad man befarade efter likvideringen av Lumumba inte åtnjöt något allmänt stöd. Detta visade sig också senare, när han arresterades, då han blott kunde räkna på stöd av något hundratal soldater från sin egen stam, en av de minsta i Kongo, där stamtillhörigheten trots allt är av så stor betydelse. Det vill synas som om det avgörande misstaget av FN och amerikanerna begicks efter konferensen mellan de kongolesiska ledarna i Tananarivo på Madagaskar 1961, då man i enlighet med Tshombes önskningskommissionens om en federativ lösning. I stället för att stödja detta konstruktiva förslag, det första som utan inblandning utarbetats av de kongolesiska ledarna själva, gjorde man förnyade påtryckningar från FN:s sida, vilket bl. a. ledde till att Tshombe och hans utrikesminister Kimba arresterades vid en efterföljande konferens i Coquilhatville. Och så följde helt enligt ritningarna FN:s förnyade anfall mot Katanga.

I dag är alltså läget ett annat. Tshombe är premiärminister och USA har gjort en helomvändning. Något nytt Syd-Vietnam vill man inte vara med om, och risken härför torde också vara rätt liten. Man väljer att ge sitt helhjärtade stöd åt Tshombe, va-

pen och pengar pumpas in. Och liten står till att Tshombe skall lyckas reorganisera sina 15.000—20.000 gendarmer för att låta dessa denna gång utgöra kärnan i den kongolesiska nationalarmén. De forna gendarmerna, som under FN-tiden tvingats under jorden, har också uppenbarligen lyckats ingjuta nytt mod i armén och har redan uppnått vissa framgångar mot rebellstyrkorna. Om »legoknektar» är det inte längre tal. Belgien har åstadkommit »tekniker» till Tshombe-regimens hjälp och USA självt har sänt de första fallskärmsjägarna till Kongo. Vidare sker rekrytering av folk till den Kongolesiska armén i Sydafrika och Rhodesia.

Om Tshombe skall lyckas, återstår att se. Men han är förvisso en skicklig realpolitiker och avsevärt bättre rus-

tad för sitt värv än många av sina afrikanska kollegor. Och ett torde vara ovedersägligt — något alternativ till honom finns inte i dag. Man skulle blott önskat, att FN fått upp ögonen för detta faktum på ett tidigare stadium. I bakgrunden finns emellertid alltid presidenten Kasavubu, i mångt och mycket en man med samma principiella uppfattning som Tshombe, och som hittills klarat sig helskinnad ur alla politiska äventyr. Vad som nu inträffat i Kongo borde dock, vill man hoppas, leda till en viss eftertanke bland många i vårt eget land. Den besser-wisser-mentalitet, som alltför ofta gör sig gällande på det utrikespolitiska området, särskilt på vänster-radikalt håll, bör ha fått sig en ordentlig tankeställare.